

Kvalitetsarbete i populärutgåva

Bildningsförvaltningen i Ödeshögs kommun

Läsåret 2024/2025

Varför gör vi en kvalitetsrapport?

För att varje barn och elev ska få bästa möjliga utbildning
Kvalitetsrapporten är ett viktigt verktyg för att förbättra undervisningen, stärka tryggheten och utveckla våra verksamheter i Ödeshögs kommun, från förskola till högstadium. Den hjälper oss att se vad som fungerar bra, vad som kan bli bättre och hur vi tillsammans tar nästa steg.

En karta för utveckling

Genom att samla in och analysera information om exempelvis undervisning, barns lärande, resultat, trygghet och elevhälsa får vi en samlad bild av nuläget i våra förskolor, skolor och fritidshem. Det gör att vi kan fatta mer genomtänkta beslut om resurser, insatser och prioriteringar. Rapporten kan liknas vid en karta: den visar var vi är, vart vi vill och hur vi kan ta oss dit.

En skyldighet – och en möjlighet

Att arbeta med systematiskt kvalitetsarbete är ett krav enligt skollagen, men det är också en möjlighet att skapa en gemensam riktning för hela utbildningsväsendet. Det handlar om att säkerställa att de nationella målen uppfylls, att elever får det stöd de behöver och att varje barn får en trygg, stimulerande och likvärdig utbildning.

En röd tråd genom hela verksamheten

Kvalitetsrapporten skapar en röd tråd mellan olika verksamheter, åldrar och professioner. Den binder samman lärande, hälsa, värdegrund och ekonomi samt bygger på tanken att utveckling sker bäst i samverkan. Därför tas rapporten fram tillsammans med rektorer, pedagoger, elevhälsa och andra medarbetare.

Från rapport till verklig förbättring

Det viktigaste är inte själva dokumentet, utan det arbete som sker före, under och efter rapportskrivning. När vi samtalar om rapportens innehåll, sätter gemensamma mål och omsätter insikterna i praktiken, blir kvalitetsarbetet levande. Då blir det också möjligt att förbättra utbildningen på riktigt, inte bara för några, utan för alla barn och elever i Ödeshögs kommun.

Sammanfattning av året 2024/2025

Ett år av utveckling, omställning – och fortsatt fokus på kvalitet

Under läsåret 2024/2025 har utbildningsverksamheten Ödeshög fortsatt att utvecklas i en tid av förändring. Det har varit ett år som präglats av både styrka och utmaning, där vi tagit viktiga steg framåt samtidigt som vi behövt förhålla oss till nya förutsättningar.

Fokus på undervisningens kärna

Läsåret har präglats av ett stärkt fokus på undervisningens innehåll och kvalitet. Det har gjorts tydliga satsningar på att utveckla elevernas språk, läsförståelse och matematiska förmåga – särskilt i de yngre årskurserna. Vi har fortsatt att arbeta strukturerat med att följa upp elevers kunskapsutveckling och anpassa undervisningen utifrån behov.

Förbättrad samverkan och tryggare lärmiljöer

Ett mer förebyggande och samordnat elevhälsoarbete har varit centralt. Elevhälsa, lärare och trygghetsteam har samverkat tätare för att stötta elever i tid. Vi arbetar idag än mer med tydliga rutiner för närvaro, studiero och relationsskapande – något som skapar tryggare och mer inkluderande lärmiljöer för både barn och personal.

Likvärdighet i fokus

Vi har fortsatt arbetet för en mer likvärdig utbildning, där alla barn, oavsett kön, bakgrund eller skolform, ska ha samma chans att lyckas. Skillnader i resultat mellan skolor och elevgrupper analyseras systematiskt och resurser anpassas för att möta behoven där de är störst.

Utveckling under ekonomisk press

Det minskade elevantalet i kommunen har fortsatt påverka organisation och ekonomi. Trots det har vi lyckats hålla en hög kvalitet till följd av genomtänkt resursanvändning, omställningar och prioriteringar. Vissa förändringar har varit utmanande, men också nödvändiga för att långsiktigt säkra en hållbar skolstruktur.

Gemensam riktning framåt

Sammantaget har året visat att vi har en stabil grund att stå på. Genom systematiskt arbete, delaktighet från professionerna och en tydlig vilja att utvecklas har vi tagit viktiga steg. Fortsatt samarbete och mod krävs för att möta framtidens krav.

Förskola och fritidshem

Trygga miljöer där barn får växa, leka och lära

Förskolan, fritidshemmen och den pedagogiska omsorgen utgör grunden för barns lärande och utveckling. Under året har fokus legat på att fortsätta bygga upp trygga, språkutvecklande och meningsfulla miljöer, anpassade efter barnens behov och ålder.

Förskolan – en plats för de första stegen

Våra förskolor arbetar systematiskt med att stärka barnens språk, matematiska tänkande och sociala förmåga. Genom lek, högläsning och dialog skapar pedagogerna en miljö där barn utvecklas både som individer och i grupp. Kartläggningar visar tydliga framsteg i barns språkutveckling, särskilt inom områden som benämning, berättande och förståelse av språkljud. För att möta framtidens behov har kommunen fortsatt analysera organisation och resursfördelning, med målet att skapa långsiktigt hållbara och likvärdiga förutsättningar för alla barn, oavsett vilken förskola de går i.

Fritidshemmen – en viktig del av barnens dag

Fritidshemmen spelar en allt större roll i barns liv. Här ges barn möjlighet till vila, lek och aktiviteter som stärker självkänsla, kreativitet och samspel.

Under året har nya inslag introducerats såsom schemalagda teman och aktiviteter för äldre barn. Ett särskilt “storfritids” har startats på Fridtjuv Berg för att bättre möta de äldre elevernas behov. Lovverksamheten har organiserats genom sammanslagningar mellan avdelningar, vilket gjort det möjligt att använda resurser mer effektivt. Samtidigt har personalen fortsatt arbetet med att skapa trygga relationer och strukturerade övergångar mellan skoldag och fritids.

Ett kvalitetsarbete som följer varje barns enskilda utveckling

Vi vet att en trygg start gör skillnad och därför fortsätter vi att satsa på utbildningens första år. Här läggs grunden för framtida lärande och livslång nyfikenhet. Framgångsfaktorer vi ser i de yngre åren är tillgång av välutbildad och engagerad personal. Fokus på barnens språk, trygghet och sociala utveckling, samt en god dialog med vårdnadshavare.

Framgångsfaktorer

Välutbildad och engagerad personal.

Fokus på barnens språk, trygghet och sociala utveckling.

God dialog med vårdnadshavare.

Framsteg – men också utmaningar

Skillnader i resultat mellan kön och skolor.

Behov av fortsatt kompetensförsörjning och stabila lärarlag.

Hantering av ökad psykisk ohälsa och komplexa elevärenden.

Grundskola F-9

Lärande, trygghet och likvärdighet i fokus.

Vi arbetar för att varje elev, oavsett bakgrund eller förutsättningar, ska få bästa möjliga chans att utvecklas, känna trygghet och lyckas i sin skolgång. Under läsåret 2024/2025 har flera viktiga utvecklingsinsatser genomförts för att stärka kvaliteten i undervisningen, förbättra resultaten och skapa goda lärmiljöer.

Fokus på språk, läsning och matematik

Läsförståelse och matematisk förmåga är grundläggande för allt annat lärande. Därför har dessa områden varit särskilt prioriterade. I de yngre åldrarna har lärarna arbetat med daglig högläsning, strukturerad läsundervisning och tydliga uppföljningar av elevernas progression. I matematik används konkret material, laborativa övningar och tydliga mål för att skapa förståelse och motivation. Vi ser positiva effekter: resultaten i nationella prov är stabila eller förbättrade, särskilt i matematik. Samtidigt arbetar vi för att minska skillnaderna mellan skolor och grupper, och för se till att varje elev får rätt stöd i rätt tid.

Bättre uppföljning och stöd

Under året har ett tydligare och mer samordnat arbete med extra anpassningar och särskilt stöd utvecklats. Lärarna arbetar i tät dialog med elevhälsan för att identifiera behov tidigt. Elevledda utvecklingssamtal har stärkts och används som ett verktyg för delaktighet, målformulering och återkoppling. Skolorna har även fortsatt med regelbundna analyser av resultat och närvaro. Målet är att fånga upp mönster i tid, anpassa undervisningen och förbättra studiemiljön för alla.

Trygghet och studiero i klassrummen

För att elever ska kunna lära och trivas krävs trygghet och studiero. Därför har skolorna fortsatt att arbeta med tydliga ramar, gemensamma förhållningssätt och elevinflytande. På Lysingskolan har exempelvis "kortkonferenser" införts där personal snabbt kan fånga upp och samordna insatser kring elever i behov av stöd. Insatser har också gjorts för att förbättra rastverksamhet, skapa positiva möten mellan elever i olika årskurser och öka närvaron av vuxna i skolmiljön. Det bidrar till en mer inkluderande och lugn vardag för eleverna.

Trygghetsteam och relationsskapande

För att skapa trygga miljöer för alla elever har skolorna utvecklat trygghetsteam som arbetar med att förebygga kränkningar, konflikter och otrygghet. Trygghetsteamerna har också en viktig roll i att stötta kollegor, följa upp incidenter och bygga upp skolans värdegrund i vardagen. Skolorna har också fokuserat på den vuxna närvaron i korridorer och på raster, arbeta med språkbruk och bemötande samt lyfta elevernas röster genom enkäter och elevråd. Dessa insatser syftar till att stärka känslan av tillhörighet och trivsel.

Närvaro är en nyckel till framgång

Närvaro är en av de viktigaste faktorerna för att elever ska lyckas i skolan. Därför har skolorna i Ödeshög fortsatt att arbeta med att följa upp frånvaro noggrant, ta kontakt med hemmet tidigt och samordna insatser mellan skola, elevhälsa och ibland även socialtjänst. Särskilt fokus har legat på att identifiera bakomliggande orsaker till återkommande eller längre frånvaro, exempelvis oro, ohälsa eller brist på motivation och därefter försöka hitta lösningar som passar varje elev.

Framsteg – men också utmaningar

Vi ser många goda exempel på hur samarbete mellan professioner, tydligare uppföljning och engagemang från personal har gjort skillnad. Samtidigt finns det utmaningar kvar och några av dessa frågor som kommer att stå i fokus även kommande år är behovet av fortsatt kompetensförsörjning och stabila lärarlag, samt hantering av ökad psykisk ohälsa och komplexa elevärenden.

Tillsammans framåt

Grundskolan är en plats där barn blir ungdomar och där grunden läggs för framtida studier, yrkesliv och medborgarskap. I Ödeshög fortsätter vi att utveckla undervisningen, elevhälsan och skolmiljön i nära samverkan mellan lärare, rektorer, elevhälsa, fritidshem och vårdnadshavare. Vi vet att det är när vi arbetar tillsammans som vi kan skapa en skola där alla elever får möjlighet att lyckas – och känna stolthet över sig själva och sin skolgång.

Elevhälsa

En skola där alla barn mår bra och känner sig trygga

Trygghet, närvaro och hälsa är grunden för allt lärande. Därför är elevhälsoarbetet inte något som sker vid sidan av undervisningen, det är en naturlig del av hela skolvardagen. Under läsåret 2024/2025 har skolorna tagit flera viktiga steg för att arbeta mer förebyggande, systematiskt och samordnat.

Tidiga insatser ger effekt

Målet är att varje elev ska få rätt stöd i rätt tid, innan problemen växer sig stora. Genom att agera tidigt och tillsammans kan vi minska risken för att elever hamnar i långvarig skolsvårighet eller frånvaro. Därför har vi utvecklat rutiner för att snabbt fånga upp signaler om att något inte fungerar, exempelvis genom så kallade kortkonferenser mellan personal varje vecka och tydligare struktur för överlämningar mellan stadier och lärare. Vi har också installerat skolsociala team och arbetar löpande med att förbättra rutiner för anpassningar och särskilt stöd.

Elevhälsan som en gemensam kraft

I Ödeshög består elevhälsoteamen av rektor, skolsköterska, kurator, specialpedagog, speciallärare och studie- och yrkesvägledare.

Det tvärprofessionella arbetet har fortsatt fokuserat på att bygga trygga relationer med elever och vårdnadshavare samt att ta fram gemensamma strategier kring psykisk hälsa och beteendeproblematik.

Elevhälsan har också arbetat för att lyfta hälsofrämjande perspektiv, till exempel genom att uppmuntra till rörelse, skapa strukturerade raster och erbjuda samtalsstöd till elever.

Fortsatt utveckling framåt

Även om mycket fungerar väl, finns det fortfarande utmaningar. Elevhälsan vill frigöra mer tid till det förebyggande arbetet och man vill också utveckla balansen mellan individstöd och arbete på gruppnivå. Fler elever uttrycker också oro och stress, vilket kräver nya former av stöd. Därför kommer vi även nästa år att prioritera att bygga starka relationer, utveckla det tvärprofessionella arbetet och fortsätta skapa en skola där varje elev kan känna:

Här hör jag hemma. Här får jag hjälp. Här kan jag lyckas.

Gymnasieval och studie- och yrkesvägledning

Framtiden börjar här

Att välja väg i livet är inte lätt. Därför är det viktigt att våra elever får rätt stöd, i rätt tid, för att göra medvetna och realistiska val inför framtiden. I Ödeshög arbetar vi med studie- och yrkesvägledning som en röd tråd genom hela skoltiden. Inte bara som ett enskilt samtal i årskurs 9, utan som en naturlig del av skolans vardag.

Vägledning från förskoleklass till nian

Under läsåret 2024/2025 har vi fortsatt utveckla det vi kallar Framtidsresan, en långsiktig plan där elever i alla årskurser får möta frågor om framtid, yrkesliv och utbildning på ett åldersanpassat sätt.

I lågstadiet arbetar vi med barnens drömmar och nyfikenhet genom lek, berättelser och samtal om olika yrken. I mellanstadiet får eleverna utforska sina intressen och styrkor, ofta kopplat till skolämnen och temaarbeten och i högstadiet intensifieras vägledningen med övningar i valkompetens, information om gymnasieskolan och individuella vägledningssamtal. Särskilt fokus har legat på att stärka elevernas självkänedom, framtidstro och förståelse för hur skola, arbetsliv och samhälle hänger ihop.

Gymnasievalet – en viktig milstolpe

I årskurs 9 har alla elever erbjudits minst ett enskilt vägledningssamtal, och de allra flesta har gjort ett gymnasieval de känner sig nöjda med. Vi ser att en majoritet av eleverna antas till sitt förstahandsval – ett tecken på att vägledningen fungerar väl. För att ytterligare stärka elevernas valkompetens har vi erbjudit besök på olika gymnasieskolor, bland annat Holavedsgymnasiet i Tranås. Vi har också genomfört temadagar och inspirationspass om olika yrken och utbildningar samt samverkat med vårdnadshavare för att skapa delaktighet i valet.

Blicken framåt

Vi vet att god studie- och yrkesvägledning gör skillnad – inte bara för att eleverna ska hitta rätt program, utan också för att de ska känna motivation i sin skolgång här och nu. Alla barn har rätt att drömma och att få stöd att göra sina drömmar möjliga.

**Alla barn har rätt att drömma
och att få stöd i att göra sina
drömmar möjliga.**

Värdegrund och likvärdighet

En skola där alla barn räknas och respekteras.

Vårt arbete med värdegrund och likvärdighet genomsyrar hela utbildningssystemet, från förskolan till årskurs 9. Varje barn och elev ska känna sig trygg, respekterad och delaktig. Det handlar både om att bygga relationer i vardagen och om att arbeta systematiskt mot orättvisor, diskriminering och exkludering.

En gemensam värdegrund i vardagen

Alla skolor och förskolor i kommunen arbetar med värdegrundsfrågor utifrån fyra centrala begrepp: Trygghet, respekt, delaktighet och ansvar.

Alla barn ska känna sig säkra i skolan och på rasten. Vi bemöter varandra på ett vänligt och lyhört sätt. Barn och elever ska ha inflytande över sin vardag och vi tar ansvar för oss själva, vår omgivning och varandra.

Detta genomsyrar allt från klassrumsregler till samtal i matsalen och lek på skolgården. Skolorna arbetar även med trygghetsteam, temadagar, konflikthantering och tydliga förväntningar.

Alla elever ska få samma chans att lyckas

Likvärdighet betyder inte att alla får exakt samma, utan att alla får det de behöver. Under året har vi fortsatt analysera resultat, närvaro och stödinsatser för att identifiera skillnader mellan olika skolor och elevgrupper.

Vi ser bland annat skillnader i resultat mellan pojkar och flickor, särskilt i språkämnerna. Vi ser också ett behov av att bättre stödja elever med annat modersmål eller socioekonomiska utmaningar. Utifrån dessa insikter gör vi anpassningar av resurser och stöd, så att de elever som har störst behov också får möjlighet att lyckas.

Ett normmedvetet förhållningssätt

Vi arbetar aktivt med att utmana normer och bemöta alla barn och elever som individer. Det handlar om att synliggöra och respektera olikheter i kön, språk, kultur, funktionsvariation, religion och bakgrund.

Personal får löpande fortbildning i pedagogik och i många klassrum pågår projekt kring exempelvis språkbruk, identitet och mänskliga rättigheter.

Stärkt ledarskap och kollegial utveckling

För att leda värdegrundsarbetet i rätt riktning har kommunen fortsatt utveckla försteläraryuppgifterna. Flera förstelärare arbetar nu med att stärka trygghet, likvärdighet och studiero. Deras uppdrag sker både i det egna klassrummet och genom att stötta kollegor i hela verksamheten.

Vi vet att hållbar förändring sker bäst när vi lär av varandra. Därför har vi också satsat på kollegialt lärande, reflektionstillfällen och tydlig utveckling av lärarnas ledarskap.

Framåt – en skola där alla får blomstra

Värdegrundsarbetet är inget projekt som blir klart utan det är ett ständigt pågående arbete. Vårt mål är att fortsätta utveckla skolor där alla barn, oavsett kön, bakgrund, funktion eller förutsättningar, känner:

Här får jag vara mig själv. Här är jag viktig. Här har jag möjlighet att växa.

Vi står inför fortsatt demografisk och ekonomisk omställning, men också inför möjligheten att tänka nytt.

Ekonomi

Kvalitet i utbildningen – även när resurserna utmanas.

Att skapa goda uppväxtvillkor och hög kvalitet i förskola, fritidshem och skola kräver både kompetens och resurser. Men i en tid med minskande elevantal och ökade kostnader ställs vi inför svåra avvägningar. Under läsåret 2024/2025 har Ödeshögs kommun fortsatt arbeta för att använda varje skattekrona på ett så klokt, rättvist och långsiktigt hållbart sätt som möjligt.

Minskade barnkullar påverkar verksamheten

Likt många andra kommuner har Ödeshög ett sjunkande barn- och elevunderlag. Det påverkar hur vi organiserar verksamheterna – inte minst inom förskolan. Färre barn innebär minskade statliga bidrag och en svårare balans mellan personaltäthet, barngrupper och lokalkostnader. Samtidigt finns ett fortsatt krav på hög kvalitet och därför slår vi ihop avdelningar under lov och gör en effektivare resursfördelning mellan enheter.

Fokus på likvärdig och hållbar resursfördelning

Vi vill att resurserna ska hamna där de gör mest nytta – oavsett skolform eller område. Därför sker fortsatta analyser av kostnader med hjälp av nationella jämförelser, nyckeltal och lokala behov.

Det innebär bland annat att personaltäthet, lokalkostnader och elevresultat jämförs. Särskilt stöd och resursanvändning följs noga upp, samt eftersträvas transparens i fördelningen mellan skolor. Vi ser även fortsatt att det krävs en helhetssyn där ekonomi, kvalitet och barnperspektiv vägs samman.

Personal, kompetens och ekonomi hör ihop

Lärare, pedagoger, elevhälsopersonal och ledning är vår största och viktigaste resurs. För att behålla och rekrytera rätt kompetens måste vi kunna erbjuda god arbetsmiljö, utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftiga villkor. I slutet av läsåret kunde den nya förskolan Regnbågen invigas, en riktad satsning på moderna och ändamålsenliga lokaler. Nästa steg blir vår nya skolbyggnad för låg- och mellanstadium.

Framåt – balans mellan kvalitet och ekonomi

Vi står inför fortsatt demografisk och ekonomisk omställning, men också inför möjligheten att tänka nytt. Genom samverkan, digitalisering och gemensam planering kan vi frigöra resurser, samtidigt som vi behåller det viktigaste: god undervisning, trygga miljöer och stöd för varje barn.

Framåtblick

Vår ambition är tydlig:

Att även i en föränderlig tid erbjuda en utbildning med hög kvalitet – för alla barn och elever i Ödeshög.

Tillsammans mot framtiden – med kvalitet, trygghet och likvärdighet i fokus.

Vi stolta över det vi har åstadkommit under året – men vi vet också att utveckling aldrig står still. Skolan och förskolan är ständigt i rörelse, precis som barnen själva. För att möta framtidens krav och möjligheter behöver vi fortsätta arbeta långsiktigt, modigt och tillsammans.

Fem prioriterade utvecklingsområden 2025/2026

Utifrån det vi lärt oss under året, vår analys och barnens behov, har vi identifierat fem områden där vi vill lägga extra kraft det kommande året:

Språkutveckling och läsning

Vi satsar vidare på strukturerad läsundervisning, högläsning, samtal om texter och tidiga språkstöd – både i förskola och skola. Det är en investering i alla ämnen och i barnens framtid.

Matematik – förståelse före färdighet

Vi vill väcka elevernas nyfikenhet och stärka deras självförtroende i matematik. Genom konkret material, samtal och kreativa uppgifter får eleverna bygga förståelse i sin egen takt.

Förebyggande elevhälsa och trygghet

Genom tätare samverkan, tydligare rutiner och mer tid för det hälsofrämjande arbetet ska vi stärka elevernas välbefinnande – och på så sätt skapa bättre förutsättningar för lärande.

Likvärdighet och kompensatoriskt stöd

Alla barn ska få det de behöver för att utvecklas så långt som möjligt. Vi vill minska skillnader mellan skolor och elevgrupper, fördela resurser rättvist och lyssna på barnens egna röster.

Utveckling av SYV och övergångar

Vi stärker det långsiktiga arbetet med studie- och yrkesvägledning, från de yngsta åren upp till gymnasievalet. Vi satsar också på bättre övergångar mellan stadier och skolformer – så att varje barn får kontinuitet och trygghet i sitt lärande.

Kvalitet byggs tillsammans

Vi vet att det är människorna som gör skillnaden – pedagogerna, ledarna, barnen, vårdnadshavarna och alla andra som finns runt omkring. Därför vill vi fortsätta utveckla kollegialt lärande och delad kompetens samt tydliga mål, strukturer och uppföljningar. Vi strävar också efter att odla en kultur där det är okej att prova nytt, utvärdera och lära tillsammans.

Vår riktning framåt

Barnens rättigheter, glädjen i lärandet, och strävan efter jämlikhet är våra ledstjärnor. Med kvalitet som kompass och värdegrunden som grund fortsätter vi att bygga en utbildning att vara stolta över – inte bara idag, utan för framtidens Ödeshög. Tillsammans skapar vi skolor och förskolor där varje barn får blomstra.

Kvalitetsarbete i populärutgåva bygger på den slutrapport som tagits fram av förvaltningen efter läsåret 2024/2025. Både slutrapporten och de fyra delrapporterna finns tillgängliga i sin helhet och att ta del av.

Bildningsförvaltningen

Ödeshögs kommun